

Roald Dahl'ın Matilda İsimli Romanının Sigmund Freud'un Psikanalitik Yorumlama Yöntemiyle İncelenmesi

*Abdurrahim TUNÇ¹
Siirt Üniversitesi, Türkiye

Geliş Tarihi: 1 Haziran 2018 Kabul Tarihi: 30 Haziran 2018

Özet:

Bu çalışmada çocuk edebiyatı yazarlarından Roald Dahl'ın "Matilda" adlı çeviri çocuk kitabı, Sigmund Freud'un Psikanalitik kuramı esas alınarak incelenmiştir. Psikanalitik kurama göre, insanların birtakım istekleri, arzuları vardır, ama toplumsal kurallara uyma zorunluluğu bu istekleri gerçekleştirmeye engeldir. Bu noktada bastırma, örtme ortaya çıkar. Gerçek hayatta ulaşılamayan bu arzulara hayal kurma yolu ile ulaşılmaya çalışılır. Freud'un kuramına göre hayal kurma ile yazarın yakın ilişkisi, yazarı ruh hastasına yakınlaştırır. Freud'a göre yazarın yaratma eylemi, içerisinde nevroitikliği barındırır. Yaratma eyleminin sonucunda oluşan eser, yazarın bilinçaltında yer edinen arzuların, isteklerin, korkuların sembollerini taşıyan bir somut belge niteliğindedir. Bu çalışmada, Freud'un Psikanalitik yorumlama yöntemi kullanılarak eserdeki aile ve çocuk arasındaki ilişki, kahramanların psikolojisi ve davranışları incelenmiş; Roald Dahl'ın bilinçaltının yaratmadaki rolü değerlendirilmiştir. Matilda, üç yaşından itibaren okumayı öğrenen, vaktinin çoğunu kitap okumakla geçiren bir çocuktur. Ancak anne ve babası kızlarına hiç ilgi göstermezler, onu aşağılamaktan da geri kalmazlar. Kendileri, yalnızca televizyon seyredip insanları aldatarak para kazanan insanlardır. Matilda'nın anne ve babasını kabullenememesi ve birtakım oyunlarla onlara cezalandırma yoluna gitmesi kitabın temel kurgusunu oluşturur. Okula başladığında da başöğretmen Bayan Trunchbull'un korkutucu tavırlarıyla karşılaşır. Matilda'nın ailesiyle ve çevresiyle olan ilişkisini konu alan bu eserde, psikanalitik bulgular betimlenmiştir. Çalışma kapsamında, Freud'un bakış açısıyla kitaptaki psikanalitik öğeler saptanmış; çocuk edebiyatı açısından okurla paylaşılmak istenen iletinin niteliği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Roald Dahl, Matilda, Sigmund Freud, psikanalitik, çocuk edebiyatı.

Abstract:

Education is a universal concept that society places emphasis on, and it is defined as the process of bringing In this study, Roald Dahl's "Matilda," a children's book by the authors of children's literature, was examined based on Sigmund Freud's Psychoanalytic theory. According to psychoanalytic theory, people have some desires and wishes, but the obligation to obey social rules prevents them from realizing these desires. At this point, suppression occurs. These desires that can not be reached in real life are tried to be reached by dreaming. According to Freud's theory, the author's close relationship with imagination brings the writer closer to the soul. According to Freud, the act of creation by the author contains neuroticism. The resulting work of creation is a concrete document bearing the symbols of desires, desires, fears that take place under the subconscious of the author. In this study, Freud's psychoanalytic interpretation method was used to investigate the relationship between the family and child at work, the psychology and behavior of the heroes; Roald Dahl's role in creating the subconscious was assessed. Matilda is a child who learns to read from the age of three, most of the time reading books. However, their parents do not show any interest in their daughters, and they do not fall back on it. They are people who only make money by watching television and deceiving people. The fact that Matilda can not accept her parents and goes to punish them with some games constitutes the basic fiction of the book. When it begins, the head teacher meets Mr Trunchbull's frightening attitude. In this work, which deals with Matilda's relationship with his family and his surroundings, psychoanalytic findings are described. Within the scope of the

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, E-Mail: tuncc.tt@gmail.com

study, psychoanalytic items were found in the book from Freud's point of view; the nature of the message to be given in terms of children's literature has been evaluated.

Key Words: Roald Dahl, Matilda, Sigmund Freud, psychoanalytic, children's literature.

1. Giriş

İnsanın iç yapısını ve sorunlarını derinlemesine çözümlenme amacı taşıyan psikanaliz, edebi eserlerin özünü anlamada önemli bir yere sahiptir. Psikanaliz yaklaşımının yapıtı anlamlandırma sürecinde önemli katkıları bulunmaktadır: yazarı yaratıcılıkla yazma eylemine iten etmenlerin ne olduğunu anlamlandırmada, yapıttaki karakterlerin ruhsal açıdan çözümlenmesinde ve yaratılan karakterlerin bilinçdışı etkisinin incelenmesinde okura çokça olanak sunmaktadır.

Yirminci yüzyılda Freud'un etkisiyle psikanaliz bir bilim haline gelmiş, sanat eleştirisinde büyük yer tutmuştur. Freud sanatçının yaratma eylemi ile nevroz arasında sıkı bir ilişki bulur ve bilinçaltının 'yaratma'daki rolünü belirlemeye çalışır. Sanatçıların insanları şaşırtan bu yaratma gücü, çok eski zamanlardan beri ilgi çeken ve merak uyandıran bir konu olmuş ve genellikle ilham kavramı, olayı açıklamak için öne sürülmüştür (Moran, 2013:150). Bu bağlamda psikanaliz, yazarın yaratma eyleminde kullandığı bilinçaltı kaynaklarını açıklama gayesindedir.

Moran'a göre bir sanatçıyı yazmaya iten durum, tatmin edilmemiş isteklerini dolaylı bir yoldan yine gerçekte tatmin edebilir; çünkü eseri sayesinde başkaları da bir hayal dünyasında yaşayabildikleri için onların hayranlığını kazanır ki bu da ona istediği kudreti, şerefi, şöhreti ve kadınların sevgisini ona gerçekte sağlamış olur. Yazarın bunu yapabilmesinin nedeni, kurduğu hayalin kişisel yönünü törpüleyerek başkalarının zevkle katılabileceği bir hale sokabilmesinden ve yasak kaynaklardan geldiğini fark edilmeyecek kadar değiştirmesini bilmesindedir. Denebilir ki sanatçı, başkalarına hayal kurmanın zevkini utanmaksızın tatmin olanağı sağlar (Moran, 2013:152). Yazara gerçekte tatmin olanağı sağlayan 'hayal kurma', duygusal dengeyi sağlayan önemli bir güçtür.

Klasik Freud eleştirisine göre, edebi eser, psikopatografinin sonucudur. Psikopatografi yazarın eseri yazması, yani bir şeyler üretmesi sırasında onda ruhsal açıdan rahatlama yaratması anlamında kullanılan bir terimdir. Bu terimi biraz daha açmak gerekirse, terim yazarın yaratma ihtiyacının aslında onda tedavi gerektiren bir durum olduğunu, bu nedenle yazma eyleminin yazarı adeta bir tür kurtuluşa götüren bir yol veya bir araç olduğunu anlatır. Dolayısıyla, yazarın yazma süreci hastalığın tedavi edilmesi şeklinde değerlendirilebilir (Can, 2014: 80). Freud'a göre, insanların bir takım istekleri, arzuları toplum içinde doyurulmazsa bastırma ve örtme ortaya çıkar. İnsan, gerçek hayatta ulaşamadığı isteklere hayal kurma yoluyla erişmeye çalışır. Mademki yazarı yazmaya iten, açığa vuramayıp bastırmak zorunda kaldığı isteklerdir, o halde bunlar bir yolunu bulup kılık değiştirerek kendilerini eserde belli edeceklerdir; tıpkı hepimizin rüyalarında kendilerini gösterdikleri gibi. Bundan ötürü bir sanat eserine, yazarın bilinçaltında kalmış isteklerinin, korkularının vb. sembollerini taşıyan bir belge gibi bakabiliriz (Moran, 2013: 152). Psikanalitik eleştiriye göre, yazarın eserinde gizli olan her imgenin bilinçaltına yönelen bir pencere olduğu savı doğrultusunda eserin incelenmesi gerekir.

Bu çalışma amacı, çocuk edebiyatına önemli katkılar sağlayan Roald Dahl'ın çocuklar için yazmış olduğu Matilda adlı eserini, Sigmund Freud'un Psikanalitik bakış açısıyla incelemek ve alan yazınına bu yönde farkındalık kazandırmaktır.

Bu araştırmada, "Freud'un Psikanalitik kuramı bağlamında, Roald Dahl'ın Matilda isimli eserinde var olan psikanalitik öğeler nelerdir?" ve "Yazarın bilinçaltı ile kitaptaki kurgusal öğeler arasında bir bağ var mıdır?" şeklindeki sorulara yanıt aranmış, elde edilen bulgular çocuk edebiyatı açısından değerlendirilmiştir.

2. Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması desenlerinden iç içe geçmiş tek durum desenli çalışma ile Roald Dahl'ın Matilda isimli eseri irdelenmiştir. İç içe geçmiş tek durum deseninde, tek bir durum içinde birden fazla analiz birimi söz konusudur. Çalışma verileri doküman analizi yapılarak elde edilmiştir.

Çalışma kapsamında, Sigmund Freud'un psikanalitik yorumlama yöntemi esas alınarak, Roald Dahl'ın Matilda adlı eseri incelenmiştir. Psikanalitik yorumlama yöntemi, yirminci yüzyılda Freud'un etkisiyle daha teknik bir biçim almıştır. Freud'un bilinçaltıyla ilgili buluşlarına dayanan bu yöntemi, bazıları sanatçının psikolojisini, bilinçaltı dünyasını, cinsel komplekslerini vb. ortaya çıkarmak için; bazıları aynı zamanda bu buluşları eserlerini yorumlamak için kullanmış, yine bazıları da eserlerdeki kişilerin psikolojisini, davranışlarını açıklamak amacıyla bu kişilere uygulamışlardır (Moran, 2013:149).

Psikanalitik yorumlama yöntemiyle yazarın yaratma içgüdüleriyle ortaya koyduğu eserinde, bilinçli veya bilinçdışı olarak kullanılan tüm ifadeler değerlendirilmiştir. Roald Dahl'ın eseriyle hayatı arasında yorumsal bir bağ kurulmuş, eserindeki olaylara ve kişilere dayanarak Freud'un psikanalitik kuramıyla örtüştüğü noktalar betimlenmiştir.

3. Bulgular

Roald Dahl, Matilda adlı eserinin ilk paragrafında anne ve baba tutumlarını tartışmaya açar. *"Anneler ve babalar ilginçtir. Kendi çocukları akla gelebilecek en berbat kişi olsa bile, onun harika biri olduğuna inanırlar. Aslında bunda pek yanlış bir şey de yoktur. Dünya böyledir. Ancak ana-babalar mide bulandıran yavrularının ne kadar parlak olduklarını bize anlatmaya başlayınca biz de, 'bize bir tas verin; kusacağız!' diye bağırmaya başlarız."*(Dahl, 2018:9). Bu durumun tam tersi olarak, çocuklarına hiç ilgi göstermeyen ana-babalar da vardır. Yazara göre bunlar, çocuklarına tapanlardan daha kötüdür. Bay ve Bayan Wormwood, böyle bir ana-babadır. Michael adında bir oğulları ve Matilda adında bir kızları vardır. Michael'e karşı ilgili olan Bay ve Bayan Wormwood, kızları Matilda'ya hiç ilgi göstermedikleri gibi her fırsatta onu aşağılamaktan geri kalmazlar. *"...Matilda'ya bir kabuk gibi görüyorlardı. Kabuk, bir süre tutmanız gereken ve günü gelince koparıp attığınız bir şeydir."* (Dahl, 2018:12).

Freud'a göre duygularını çocuğa aşırı değer verme şeklinde gösteren aileler, narsisizmin odağındadırlar. Anne ve babalar mükemmeliyetçi bir tutumla, gerçekleştiremedikleri hayallerini çocuk üzerinden telafi etmeye çalışırlar. Bay ve Bayan Wormwood, tüm hayallerini Michael'a atfederek, Matilda'yı görmezden gelirler.

3.1. Bilinçaltı Labirenti

Bilinçaltı ve bilinçdışı kavramlarını ayırt etmek gerek. Bilinçaltı dikkatimizi yoğunlaştıramadığımız algılarımızı, bazı otomatik hareketlerimizi, fikir çağrışımlarını, hatta üzerinde bilinçli olarak düşünmediğimiz halde bir anda olgunlaşmış olarak bilinç alanında bulduğumuz düşüncelerimizi vs. ilgilendirir. Buna karşılık bilinçdışı, toplum tarafından kabul edilmeyen arzuların bastırılması ve tamamen bilincin alanının dışında tutulması ile oluşur. Aynı şekilde çocukluk çağının tüm travmatik anıları da (ki bu anılar doğrudan toplum tarafından kabul edilmeyen arzular ile ilişkilidir) bilinçdışının materyalleri arasındadır. Bu durumda bilinçdışına bastırma, toplumsal 'ben'in ilkel dürtülere karşı kendini koruduğu bir 'savunma düzeneği' olarak karşımıza çıkar (Tura, 2010: 40). Bu bağlamda, Dahl'ın eserindeki bilinçdışı materyaller incelendiğinde, Dahl'ın savunma mekanizması kendisini göstermektedir.

Yazar Roald Dahl, Galler'de Norveçli bir aile tarafından dünyaya getiriliyor. Annesini erken yaşta kaybetmesi ve babasının sarhoş bir doktor yüzünden kolunu kestirmek zorunda kalması Dahl'ı derinden etkilemiştir. Dahl'ın çok sayıda yatılı okulda kalması ve şahit olduğu katı öğretmenler edebi hayatına da etki etmiştir. Bu bilgiler ışığında Dahl'ın Matilda adlı eseri incelendiğinde, Matilda'ya okulun ilk gününden itibaren ilgi gösteren öğretmeni Bayan Honey iyi kalpli yardımsever biridir. Başöğretmen Bayan Trunchbull ise eğitimle ilgisi olmayan despot bir kişiliktir.

"O her şeyden önce korkulacak bir dişiydi. Bir zamanlar ünlü bir sporcuymuş, adaleleri şimdi bile açıkça seçilebiliyordu. Boğa gibi kalın boynu, iri omuzları, kalın kolları, güçlü bilekleri ve kaslı bacakları da bunu kanıtlıyordu." (Dahl, 2018:86). *"...Ayaklarına topuksuz, kahverengi, kaba pabuçlar giyerdi. Kısacası, hoş bir çocuk okulunun başöğretmeninden çok, av köpeklerinin peşinden giden, gözünü kan bürümüş garip bir avcıya benziyordu"* (Dahl, 2018:87).

Dahl'ın çocukluk çağının travmatik bir ögesi olan katı öğretmen tipi, Bayan Trunchbull üzerinden kendisini göstermektedir. Bu açıdan Bayan Trunchbull, yazarın bilinçdışına ittiği korkularının bir sembolüdür.

3.2. Bastırma Mekanizması

Freud dinamik görüş çerçevesinde 'bastırma' mekanizmasını açıklamak için giderek çelişik psişik güçler arasında bir çatışkının bulunması gerekliliğini düşünmeye başlamıştı. Bu çatışkı, bastırılmış dürtü, bilinçdışındaki varlığını sürdürdüğü sürece yeni öğelerin ilave olması ile güçleniyordu. Bastırılmış dürtüler, sonunda bastırma mekanizmasını, kökenindekinden farklı birtakım simgelerle aşılıyor, kendini görünüşte hiçbir anlamı olmayan rüyalarda, dil sürçmelerinde, hatalı davranışlarında, nevrotik semptomlarda ifade ediyor ve doyum yolları arıyordu. Bu durumda da psikanaliz bir 'anlam' arayışı halini almıştı. (Tura, 2010:42) Psikanalitik 'anlam' arayışı bağlamında, Dahl'ın eserinin temel kurgusu içerisinde var olan 'korkunç teyze', 'sahtekârlıkla para kazanan baba', televizyon izlemekten başka bir şey yapmayan aile bireyleri', 'babasıyla özdeşleşen erkek çocuk', 'türlü oyunlarla babasını cezalandıran çocuk' tanımlamaları bastırma mekanizmasının simgesel öğeleri arasında değerlendirilebilir.

Bay Wormwood, otomobil komisyoncusu olarak çalışmakta, elden düşme otomobilleri satın alıp çeşitli işlemlerden geçirdikten sonra satmaktadır. Kilometre saati ile nasıl oynadığını anlattığında erkek çocuk Michael, babasına hayranlık duyar. "*Peki, ama nasıl? diye sordu Michael. Babasının sahtekârlık aşkı kalıtım yoluyla ona da geçmişe benziyordu.*" (Dahl, 2018: 26). "*Kirli para bu, dedi Matilda. Bundan nefret ediyorum.*" (Dahl, 2018: 28).

Matilda anne ve babasından nefret etmekte, onları kabullenememektedir. "*Biraz Dickens ya da Kipling okusalar, hayatta insanları aldatmaktan ve televizyon seyretmekten başka şeyler olduğunu kısa sürede keşfedebilirlerdi .*" (Dahl, 2018: 31). Matilda, kara listenin başına koyduğu babasından intikam almaya karar verir. Babasının şapkasına süper yapışkan yapıştırma, şampuanına saç boyası karıştırma gibi türlü oyunlarla cezalandırma yoluna gider. Böylelikle bir tür terapi yapmakta kendisini rahatlatmaktadır. "...kendisine her kötü davranışlarında onlardan birini ya da ikisini cezalandırma oyunu, hayatını biraz daha çekilir hale getirmişti." (Dahl, 2018: 50).

3.3. 'Ben' ve Gelişimi

Tura (2010)'ya göre, 'ben' gerçekliği değerlendiren ve 'id'den kaynaklanan dürtüler ile gerçeklik arasında uyumu sağlayan, bu amaçla hazzı erteleyen, hatta esas yatağından saptıran psişizma bölümüdür. 'Ben' işlevleri, çocuk hazzı elde etmek için dış dünyada bir şeyleri değiştirmeye yöneldiğinde kendini gösterir. 'Ben'in dünyadan ayrışarak kendilik halini alması, anne çocuk ilişkilerindeki 'tatmin frustrasyon'(düş kırıklığı) diyalektiğine dayanır. Yaşamın başında yer alan tek benci dönem frustrasyonlar sayesinde yıkılır. Klasik yaklaşıma göre eğer her ihtiyaç anında karşılanmış olsa, arkaik 'ben'in gelişmesine imkân olmazdı. Anne çocuk ilişkisinin kaçınılmaz bir boyutunu oluşturan frustrasyonlar sayesinde çocukta bir gerçeklik duygusu gelişmeye başlar. 'İd'in bir bölümü dönüşerek dış dünyanın koşullarını değerlendirmeye başlar: Arkaik 'Ben' (Tura, 2010: 57).

Matilda, anne ve babasıyla olan ilişkisinde sorunlar yaşamaktadır. Bu noktada 'ben'in işlevleri ortaya çıkmaktadır. Matilda yaşadığı küçük dünyasında bir şeyleri değiştirmeye karar verir.

"*Öyle olmadığını bildiği halde sürekli olarak cahil ve aptal olduğunun söylenmesi ağrına gidiyordu. Öfkesi içten içe kabardı ve o gece yatağına yatınca bir karar aldı. Babasının ve annesinin kendisine her kötü davranışında, şu ya da bu şekilde, buna bir karşılık verecekti. Kazanacağı bir-iki küçük başarı, onların aptallıklarına hoşgörü ile bakmasına yardımcı olacak ve aklını kaçırmasını önleyecekti.*" (Dahl, 2018: 31).

Bu bağlamda Matilda'nın anne ve babasıyla olan ilişkisi bir düş kırıklığına dayanır. Anne ve babasının iyi bir hayat görüşüne sahip olmaması, Matilda için bir frustrasyondur. Freud'un Psikanalitik kuramına göre, frustrasyonlar sayesinde çocukta bir gerçeklik duygusu gelişmeye başlar. Gerçeklik duygusunun kazanılması için düş kırıklığının yaşanması şarttır.

3. Tartışma Ve Yorum

Çalışma kapsamında Roald Dahl'ın Matilda isimli çeviri çocuk romanında psikanalitik bulgulara rastlanmıştır. Dahl'ın bilinçdışına ittiği isteklerin, arzuların, korkuların, bunaltıların eserindeki olaylar ve kahramanların ruhsal durumu ile yakından ilişkili olduğu görülmüştür.

Çocuk edebiyatı çalışmaları kapsamında aynı yöntemle incelenen, Susanna Tamaro'nun Tobia ve Melek kitabındaki kahramanlar Carl Gustav Jung'ın Psikanalitik bakış açısıyla yorumlanmış benzer sonuçlara varılmıştır. Tobia ve Melek isimli eserin kahramanlarından Martina'nın yaşam serüveni Jung'ın Psikanalitik bakış açısıyla irdelenmiş ve psikanalitik öğeler değerlendirilmiştir (Nergiz, 2018).

Roald Dahl'ın Matilda isimli eseri ile Susanna Tamaro'nun Tobia ve Melek isimli eseri çocuk edebiyatı açısından değerlendirildiğinde, temel kurgu içerisinde yer alan aile içi geçimsizlikler dikkat çekmektedir. Ebeveynler ile olan geçimsizlikler sonucu ortaya çıkan tabak kırma, bağırma, türlü oyunlarla aileyi cezalandırma gibi kitaplarda olan öğeler çocuklar için olumsuz örnek oluşturmaktadır.

4. Sonuç

Bu araştırmada Roald Dahl'ın Matilda isimli çeviri çocuk romanı, Sigmund Freud'un Psikanalitik yorumlama yöntemi esas alınarak incelenmiştir. Bu incelemede Freud'un psikanalitik kuramı çerçevesinde, Roald Dahl'ın bilinçaltının öğelerini taşıyan eserindeki olaylar, kahramanların psikolojik durumları ve verilmek istenen iletiler değerlendirilmiştir.

Romanda üç yaşına geldiğinde evdeki gazete ve dergileri inceleyerek okumayı öğrenen parlak zekâlı bir kız olan Matilda, anne ve babası ile sürekli çatışma halindedir. Ailenin erkek çocuğu Michael ise daha çok ilgi görmekte ve şımartılmaktadır. Bay ve Bayan Wormwood, kızlarının olağanüstü özelliklerini fark edemeyecek kadar anlayışsız ve ilgisiz ebeveynlerdir. Matilda babasına göre ilginç bir isteği ona iletir: “*Baba, bana bir kitap alabilir misin?*” Babası, yalan dolu kitapları neden istediğine şaşırarak kızının iyice şımartıldığını söyler. İstedikinin reddedildiği günün öğleden sonrasında köyün kitaplığına giden Matilda, burada Bayan Phelps ile tanışır. Alt raflardaki çocuk kitaplarını okumakla başlayan Matilda, Charles Dickens'in Nicholas Nickleby'sini ve Oliver Twist'ini, Jane Austen'in Aşk ve Gurur'unu, Ernest Hemingway'in İhtiyar Adam ve Deniz'ini, William Faulkner'in Ses ve Öfke'sini, George Orwell'in Hayvan Çiftliği'ni keşfetmiş, yeni dünyalara yelken açmıştır.

Okula başladığında yaşlılarına göre aritmetiği iyi olan ve okumayı bilen Matilda, öğretmeni Bayan Honey'in dikkatini çeker. Bayan Honey, başöğretmen Bayan Trunchbull ile görüşerek Matilda'nın özel niteliklere sahip olduğunu, derhal sınıfından alınarak on bir yaş grubunun sınıfına yerleştirilmesi gerektiğini söyler. Ancak Bayan Trunchbull, tehditkâr ve umursamaz bir tavır takınır. Öte yandan Bayan Honey, Matilda'nın anne- babasıyla görüşmeye karar verir. Wormwood ailesi vaktini televizyon seyretmekle geçiren, kitap okumakla hayatın kazanılamayacağına inanan bir ailedir. Bayan Honey bir kez daha hayal kırıklığına uğrar. Matilda ile arasında duygusal bir bağ kuran Bayan Honey, hayat hikâyesini Matilda'ya anlatır. Küçük yaşta anne ve babasını kaybettiğini, teyzesi ile hayatını sürdürdüğünü ve teyzesinin kendisine çok kötü davrandığından söz eder. Küçük yaştan itibaren şiddet gördüğü teyzesinin başöğretmen Bayan Trunchbull olduğunu ve kendisinin öğretmen olmasından sonra maaşına el koyup sadece yaşamını sürdürebileceği miktarda para verdiğini söyler. Bunu öğrenen Matilda, Bayan Trunchbull'a olağanüstü yetenekleriyle bir oyun oynar ve Bayan Honey'i teyzesinin zulmünden kurtarır. Romanın sonunda okul sonrası eve dönen Matilda, tam bir kargaşa ile karşılaşır. Tüm eşyalarını ve giysilerini toparlayıp İspanya'ya taşınacaklarını söyleyen Bay Wormwood, yaptığı sahtekârlık yüzünden kaçmak üzeredir. Matilda koşarak Bayan Honey'in evine gider ve burada kendisiyle yaşamak istediğini söyler. Bayan Honey, şaşkınlıkla karşılarsa da bundan çok mutlu olacağını belirtir. Kızları Matilda'yı hiçbir zaman umursamayan Bay ve Bayan Wormwood, bir boğaz eksik olsun diye bu isteği onaylarlar.

Romanın temel kurgusu içerisinde var olan, 'kitap okumayı seven kız', 'ilgisiz ve anlayışsız ebeveyn', 'korkunç teyze', 'katı öğretmen tipi', 'televizyon izlemekten başka bir şey yapmayan aile bireyleri', insanları aldatmakla para kazanan baba', 'türlü oyunlarla babasını cezalandıran çocuk' gibi tanımlamalar Dahl'ın bilinçaltının esere yansımalarıdır.

Freud'un Psikanalitik kuramına göre, yazarın hayal gücünün bir ürünü olan eserde, tatmin edilmemiş, bastırılmış istekler, arzular, korkular semboller yoluyla gün yüzüne çıkmaktadır. Roald Dahl'ın çocuk yaşta annesini kaybetmesi ve babasının sarhoş bir doktor yüzünden kolunu kaybetmesi gibi travmatik olaylar yaşamış; yatılı okullarda okuyarak katı öğretmenlere maruz kalmıştır. Başöğretmen Bayan Trunchbull, Dahl'ın çocukluk çağının travmatik bir ögesidir. Bayan Trunchbull aynı zamanda korkunç bir teyzedir. Dahl'ı da teyzesinin yetiştirdiği düşünüldüğünde, yazarın bilinçdışına ittiği korkuların kitabın kurgusu içerisinde var olduğunu kanıtlamaktadır.

Matilda'nın anne ve babasıyla yaşadığı geçimsizlik kitabın temel kurgusudur. Matilda'nın türlü oyunlarla ebeveynlerine ders vermeye kalkışması, babasının şapkasına yapışkan sürmesi, şampuanına saç boyası karıştırması gibi cezalandırmalar çocuklar için olumsuz örnek oluşturmaktadır. Katı öğretmen, korkutucu teyze gibi kişilikler de çocuk psikolojisi açısından uygun değildir. Başkahraman Matilda'nın kitap okuma aşkı, yardımsever tavrı ve çeşitli sorunlara karşı pes etmeden zorluklarla baş etmesi romanın asıl vermek istediği iletilerdir.

5. Kaynakça

Dahl, R. (2018). *Matilda*. İstanbul: Can Çocuk.

Moran, B. (2013). *Edebiyat Kuramları ve Eleştiri*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Tura, S.M. (2010). *Freud'dan Lacan'a Psikanaliz*. İstanbul: Kanat Kitap.

Can, D.T. (2014). *Çocuk Edebiyatı Kuramsal Yaklaşım*. İstanbul: Eğitim Kitabevi Yayınları.

Nergis, G. (2018). Susanna Tamaro'nun *Tobia* ve *Melek* kitabındaki kahramanların Carl Gustav Jung'ın Psikanalitik Bakış Açısıyla İncelenmesi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 1(1), 51-63.

EXTENDED ABSTRACT

INVESTIGATION OF ROALD DAHL'S SIMULATED ROMAN INSIGMUND FREUD'S PSYCHANALITIC INTERPRETATION METHOD

Introduction

In this study, Roald Dahl's "Matilda," a children's book by the authors of children's literature, was examined based on Sigmund Freud's Psychoanalytic theory. According to psychoanalytic theory, people have some desires and wishes, but the obligation to obey social rules hinders them from realizing these desires. Using Freud's psychoanalytic interpretation method, the relationship between the family and child at work, the psychology and behavior of the heroes were examined; Roald Dahl's role in creating the subconscious was assessed.

Method

The aim of this study is to examine the work of Matilda, which Roald Dahl wrote for children, which provided important contributions to children's literature, from the point of view of Sigmund Freud's Psychoanalytic viewpoint and to give awareness to the field literature. In this study, the answers to the questions "What are the psychoanalytic items in Roald Dahl's Matilda's work in the context of Freud's psychoanalytic theory" and "Is there a link between the subliminal and the fictional items of the author?"

Results and Discussion

In this research Roald Dahl's translation novel "Matilda" was studied and the relations, attitudes and behaviors of the characters in the novel were evaluated on the basis of Freud's psychoanalytic theory. According to Freud's psychoanalytic theory, the book appears to be in conflict with Matilda's parents. Mr and Mrs Wormwood can not notice the extraordinary qualities of their daughter because they are an insensitive and disinterested parent. Matilda learns to read newspapers and magazines at home when he is three years old. At a young age he reads books by many authors such as Charles Dickens, Jane Austen, and Ernest Hemingway. Matilda, who has won a new perspective on life, goes on to punish his parents who have deflected their lives. Roald Dahl's novel The psychoanalytic items of the novel 'Disinterested and disinterested parent', 'terrible aunt', 'solid teacher profile', 'family members who do nothing but watching television', 'father who earns money by deceiving people' bears.